

s odabenn a két legszebb rabszolga-asszony kente illatos olajakkal s törülgette selyem hajjal és csókolgatta bársonycsókával Ara-Szir beteg vén kezeit. És lassanként enyhült a hasogató fájás, zsongó, szelíd szibbadássá vált, ami már nem sajgott, csak valami furcsa, különös szomjúságféléhez hasonlított. A homályban röpködő szemek eltűntek és Ara-Szir lassan elaludt. Még érezte, ahogy az asszonyok lábujjhegyen rebbenek el mellőle, s a kürtösök és dobosok lármája a külső sátrak irányából csobog tompuló füleibe.

Ara-Szir álmodott. Azt álmodta, hogy a két kezefejét kinyújtva tartja valami hűvös nagy márványasztal lapján. A furcsa, különös szomjúság ott reszkett a bőre alatt, de nem fájt, érezte, hogy enyhülni fog. És messziről, az idegen, nagy havas hegyek lejtőiről alakok ezrei közeledtek, a hold titokzatos sajkájából szálltak alá s valahogy úgy rémlett, hogy a testük az elrebbent asszonyok ittmaradt illatából, a varázsló Asoka tegnapi szavainak lágy ezüstjéből formálódik. Rég megholt élők árnyai voltak, ezren és ezren, az ifjúság véres emlékcsoportja, kik mind Ara-Szir miatt haltak meg. Katonák jöttek különös dárdákkal s fegyverük hegyét Ara-Szir két kezefejébe mártották, de most jó volt ez a fájás. Levágott fejű alakok jöttek s a levágott fejek vérét odacsorgatták a szomjas kézfejekre, amelyek boldogan itták a vért. Egy gyönyörű asszony is jött, akit Ara-Szir nagyon szeretett és saját kezeivel fojtott meg: ez az asszony most fehér fogával harapott Ara-Szir kezébe, és a király mosolygott. Akadt a látogató árnyak közt fehérruhás irnok-rabszolga is, akit azért öletett meg Ara-Szir, mert egy nagy csata után hibásan kevés számú ellenség holttestéről vésett maradandó jegyzést a királyi könyvtár agyagtábláiba. Ez a rabszolga most alázatosan vajt bele vésővesszőjével a szomjas húsba. És eljött a király öreg vadászebe is, melyet agyonrúgott Ara-Szir, mert vén fogai közül évekkal ezelőtt eleresztette a süldő nyulat. A nagy eb most két lábra állt a király előtt, mellső lábait felrakta Ara-Szir két kezefejére, s ez nagyon-nagyon jól esett Ara-Szirnek. És a királyok királya lehajtotta a fejét a kutya fejéhez, vén szemei a hűséges vén szemek közé néztek és úgy ismételte neki az Asoka varázsló szavait! A szeretet hatalmasabb, mint a gyűlölet és aki fegyverrel harcol, nem ismeri az igaz isteneket...

Ara-Szir, a hatalmas király arra ébredt fel, hogy a szőnyegen hever, s homloka szorosan simul a két keze fejére. Most már a furcsa, különös, viszkető szomjúság végkép eltűnt a bőre színéről, melyet sűrűn, ragadósan borított valami szelíd, hűvös nedvesség, amit a kezek porusai epedve szívtak magukba. Ara-Szir király ugyanis az egész álom alatt keservesen sírt s először életében áztatták elaggott kezét a saját könnyei.

Ara-Szir tehát meggyógyult, ettől fogva azonban nem volt többé nagy király. Két hónap múlva őt taposták halálra Dsindsul mongol khán modern felszerelésű harci elefántjai.

KISPÉTER ANDRÁS

JUHÁSZ GYULA ISMERETLEN VERSEIBŐL

Juhász Gyula nem sokat törődött költeményei sorsával. Verseinek nagy része, körülbelül a fele, kimaradt az életében megjelent köteteiből. A kötetek verseinek a kiválogatását is legtöbbször nem maga végezte, hanem barátai, rajongói. Így gyakran az éppen kéznél lévő versek kerültek be a kötetbe, és nem egyszer olyanok maradtak ki, melyek a kötet legjobb költeményeivel is felveszik a versenyt. Ezek különböző fővárosi vagy vidéki lapokban, folyóiratokban voltak szétszórva, átadva a feledés szürke porának. Összegyűjtésük már a költő életében megkezdődött, halála után pedig még nagyobb lendületet vett. 1940–41-ben már megjelentek *Összes versei*, melyet Paku Imre rendezett sajtó alá. A kötet bírálata nem tartozik e cikk keretébe, azt elvégezte annakidején Tolnai Gábor (*Magyar Csillag*, I. évf. 52–56. l.). Nem lehet azonban említés nélkül hagyni, hogy ezek a kötetek megcsonkítják, meghamisítják, eltorzítják Juhász Gyula költői arcképét.

Paku Imre az *Összes versek* II. kötete végén lévő »Tájékoztató«-ban célzást is tesz erre a lelkiismeretlen megcsonkításra. »E kötet — írja — noha minden tekintetben teljességre törekedett, nem foglalja magában Juhász Gyula azon verseit, melynek éle ma élő közéleti férfiakat érint, azoknál politikai versei — esztétikai okokból is — kimaradtak«. Nem fér hozzá kétség, hogy mik voltak azok az »esztétikai okok«, melyek Paku Imrét a kötet megcsonkítására késztették, ill. kényszerítették. Először is az itt kihagyott versek nem illettek bele abba a meghamisított Juhász Gyula képbe, melyet a reakció igyekezett a köztudatba vésni, másrészt veszélyes volt a fasizmus számára olyan verseket — közönség elé bocsátani, melyek a munkásosztály és az 1919-es Tanácsköztársaság mellett tesznek tanúvallomást.

Ezeknek a verseknek egy részét azóta már közzétette Ertsey Péter (Juhász Gyula *válogatott versei*. Szeged, 1947) és Bóka László (Juhász Gyula és Tóth Árpád *válogatott művei*. Bp., 1951, Magyar Klasszikusok), de még mindig van szép számmal olyan, amely nem jelent meg kötetben. Ezeknek a kiadása azért is szükséges, mert új színekkel gazdagítja Juhász Gyula életművét. Megmutatja Juhász Gyulát, az embert, aki a legsötétebb fehér terror idején is kitartott a munkások ügye mellett és mint »Az új hit papja« hirdette, hogy :

*A rongyaink zászlója fölragyog
Rátűznek vígan felkelő napok.*

*A nyomorunk zsoldára messze zeng,
Ma még panasz, de holnap győzelem !*

Megmutatja azt a Juhász Gyulát, aki olyan bizakodón kiáltotta a vak sötétségbe : »Jöjj el, világot bíró Öntudat!« Bátran hirdette, hogy »A vér és arany uralma helyett, amely eddig betöltötte a világot, mi az öntudat és a munka uralmát akarjuk megteremtteni.« (A *Munka*, 1920 máj. 1.).

Juhász Gyula költői pályája, ha zökkenőkkel is, állandóan felfelé ívelt és a költő 1919-ben eljutott a munkásosztályhoz. Ettől kezdve lírai realizmusa elmélyül, költői skálája kiszélesedik, új színekkel gazdagodik. Semmiféle terror nem tudja arra kényszeríteni, hogy megtagadja a Magyar Tanácsköztársaságot és a munkások ügyét. 1919. májusában, mikor Szegeden már, a franciák segítségével, az ellenforradalom van uralmon, Juhász Gyula egy pedagógus gyűlésen, ahol a Tanácsköztársaságot gyalázzák, testi épségének veszélyeztetésével is a magyar kommunisták védelmére kel. (l. A *Proletár*, 1919. május 7. sz.) Július 15-én a *Munkásokon homlokára* című gyönyörű verssel köszönti az új otthonukba bevonuló szegedi munkásokat. (A verset a szegedi *Délmagyarország* július 15-i száma közli.) 1919. októberében pedig verssel/émlékezik meg az októberi forradalomról:

*Forradalom fehér virága
Sápadt rózsá,
Letéphet rabló kéz orozva,
Te kivárod
Míg elsáppad mind renegátod.*

Október 31-én, a forradalom évfordulóján a szegedi munkásoknak tart ünnepi beszédet, amelyben többek között ezeket mondja : »Ha a lojalitás lovagjai mint őseikre hivatkozhatnak a renegát labancokra és a munkamegvető nagyurakra, mi különbn ősökre hivatkozunk: a keresztény és magyar Rákóczi, aki azt mondta, hogy eb ura fakó, Martinovicsra és vértanú társaira, arra a Kossuth Lajosra, aki volt olyan jó fölkelő magyarnak, mint a mai ébredők és akinek legnagyobb történelmi ténye a Habsburg-ház detronizációja volt. Említsem-e a mi nagy költőnket, Petőfi Sándort, aki mint hithű republikánus halt meg a világszabadságért? A magyar népköztársaság nem máról holnapra lett, vértanúk, hősök, álmodók és harcosok százados vetéséből sarjadt.« (A *Munka*, 1919. nov. 4.) Nagy vértanúk, Mórús Tamás, Martinovics emléket idézi, akik az emberi haladásért, a boldog jövőért áldozták életüket, emlékeztetől az új vértanúkra, kiknek sírján még friss a hant. A középkor szörnyű gaztetteit juttatják eszébe azok a kegyetlenkedések, ahogy a galád fehér terror a hős kommunistákat megkínozza. Míg »A vár urnője sólymát nézi hosszans, addig a »börtön éjén gubbaszt száz eretnek.«

*Tavaszi szél kel lágyan, mint az álom
És jobbágyokat hímél a jádgon.*

A mult nagy hőseihez fordul, hogy erőt gyűjtsön : »... a multban keresek hőst, aki jövőt jelent« — írja. Megcsapja »A nyíló márciusi láz« s közben arra gondol, hogy mártírok szenvednek a börtönökben, míg a »Vén börtönök odvara tűz a fény«.

Juhász Gyula nem volt kommunista költő, nem tudott különbséget tenni a polgári és a szocialista forradalom között. Bátor kiállása, jellemszilárdsága, a haladás feltétlen akarása azonban eljuttatta őt oda, hogy vállalni tudta a munkásosztállyal való fegyverbarátságot és felismerte, hogy a jövő a munkások kezében van. »A szocializmusnak — írja — már nem egyszer kellett rövid félszázados küzdelme során így leszállnia a föld alá, katakombákba, hogy az igazságosabb és boldogabb jövővé hitének és a társadalmi fejlődés biztos és szilárd tudásának szövetségével világítson tovább azok előtt, akiket érdek és szenvedély nem tudott eltéríteni a helyes ösvényről, mely a munka és a szabadság diadalához elvezet.« (A *Munka*, 1920. ápr. 18.) Bátran vállalta, hogy : »Az új kultúra, amely nem a vér és vas jogán akar hódítani és nem a gépekkel akarja leigázni és elpusztítani a szellemet és a népet, ez az új

kultúra valóban a munka kultúrája lesz. Egy értéket ismer : a munkát. Nem a dologtalan és megcsömörlött jóllakottak szenzációvágyát akarja majd kielégíteni, de az új szépségekre és igazságokra szomjúhozóknak érdeklődését. *Munkáskultúra* lesz az eljövendő, a most kialakuló, a szó legszentebb értelmében, mert a munka becsületén és kultuszán épül és minden dolgozóhoz fordul. Nem kiváltságos lesz, hanem egyetemes. Új hit új hirdetője, új tudás új terjesztője. Ennek az új kultúrának vagyunk mi szerény és szegény harcosai, úttörői és legyünk is mindnyájan, munkások, testvérek. A magyar munkáskultúra legdícsőbb ősenek, a magyar demokrácia és a világszabadság vértanú-költőjének igéivel végzem : »Szégyen reá, ki mostan vesztegel, dícsőség arra, aki dolgozik!« (A *Munka*, 1921. jun. 28). Bársofszor érezte, hogy nem tud elég erős lenni, hangja megremeg, de tudatosan a munkásokhoz fordult, nekik akart írni :

*Szeld szonettek szende tejüvegén keresztül
Meglátod-e, ó testvér, feléd nyujtott kezem,
Ha ünnepnapomon rímek csellója csendül
Tudod-e, hogy milyen dal ütemét keresem?*

(A munkásnak)

Már fiatal éveiben is Ady Endre harcostársa volt. Vállalta Ady harcát s ha hangja nem tudott is Ady lángoló forradalmi lírájáig felhevülni, mindig a haladásért, az elnyomottak ügyéért küzdött. 1921-ben, mikor a fehér terror legkegyetlenebbül dühöngött, Adyról ír születésének negyvenedik évfordulója alkalmából, és arra gondol, mit csinálna most Ady Endre, ha élne :

*Azt mondanád : nem ezt reméltem én,
Karcú kezed nagy homlokodra tennéd
És melegednél szívarod tűzén,
Mely hamvad, mint az öröm és az emlék.*

(Adyra gondolok)

Az ellenforradalom nem tudta Juhász Gyulát megingatni, de beteg idegeit felőrölte. Egy évtizedig tartó kemény harc után, melyet a Horthy-fasizmus ellen vívott, ismét visszasett régi betegségébe, mely egész haláláig kínozta. A munkáságnak tett vallomását azonban soha nem másította meg. Betegsége idején nem tudott már olyan bizakodóan nézni a jövőbe, de minden költeménye egy nagy jajkiáltás volt, mely örök vádat emel az ellen a rendszer ellen, amely őt ide juttatta.

*

Az alábbiakban a költő 1919. után írt, eddig még kötetben meg nem jelent verseiből adunk egy csokorralól. Ezek Juhász Gyula igazságszeretét, jellemzőségeit, emberi nagyságát, a munkások ügye melletti bátor kiállását tanúsítják.

| ŐSZIRÓZSA |

— Október 31-én. —

*Forradalom fehér virága,
Őszi rózsza.
Kigyujtod arcomat pirosra,
Nem a szégyen,
De büszkeség bibor tűzében.*

*Forradalom fehér virága,
Sír virága,
Föltámadást hoztál e tájra
Szívünk dobbant
Szabadon a forradalomban.*

*Forradalom fehér virága,
Síri rózsza,
Leteszünk egy nagy koporsóra,
Hol négy század
Bakóját földi mély gyalázat.*

*Forradalom fehér virága,
Sír virága,
Virulj e csüggedő világba
Annyi hanton
Eljöldelt gaz, bibor hatalom.*

*Forradalom fehér virága,
Sápadt rózsza,
Letéphet rabló kéz orozya,
Te kivárod
Mig elsáppad mind renegátod.*

*Forradalom fehér virága,
Drága emlék,
Eszembe jut szép őszi estéd
Minden szentek
És vértanuk porára kereslek . . .*

*Forradalom fehér virága,
Őszi rózsza,
Szírmód hű emlék könnye mossa
Magyar őszőn
Szabad rögön virulj örökkön!*

Délmagyarország, 1919 okt. 31.

PROLÓGUS

(a Munkás Esperantó Estélyre)

*Testvéreim, egy jobb jövő hitében,
Amelynek bibor hajnala hasad
Köszöntelek magyar tél bús kódében
Mint e jövőért küzdő társakat.*

*Gyász, üldözés, balsors és megnemértés
Hiába zúdul ránk, az Eszme él,
Nem tántorít sem önkény, sem kisértés
Szívünk erősen és bizton remél.*

*Az Ember a mi egyetlen reményünk,
Az Ember, aki a sorssal dacol,
Ki szent, örök jogát kivívja végül
És föltámad zár, börtön, sir alól.*

*Az emberért megyünk mi küzdelembe,
A jegyverünk: tudás és Szeretet;
Akarjuk és kiküzdjük, hogy derengjen
A boldog béke már a föld felett.*

*Hazugság és gonoszság el ne tépje
A Szent-szövetség drága levelét,
Mit ember köt emberrel, frigyre lépve,
Hogy bilincs hulljon s tűnjön a setét!*

*Testvéreim, az eltiport magyarság
És elárult Emberség vár ma ránk,
Legyen a föld mindenkinek mennyország
S népek hazáján boldog föld hazánk!*

A Munka, 1919. dec. 11.

HAJNAL

A tegnapot most vártja föl a holnap.
Sötétén silbakolnak még a fák.
Az út köves, házszege pusztaság.
Utolsó fénye hűny a csillagoknak.

A karavánja jár a pusztaságnak.
Némán söpörnek. Ködbe vész a por.
Halk hamvazás dereng az ég alól.
A Nap, a nap! súgják a sanda árnyak.

És gyors ütemben ébredsz a forma,
A szín, a hang — dóm és gyár (büszke orma)
Az égbe barnul és dalolni kezd.

Harang és kürtő szólal, a siket,
Vak éjszakát riasztva hosszú jajjal.
Az élet fölzeng: itt a drága hajnal!

A Munka, 1920. aug. 29.

A MÁRCIUSI LÁZ

A virágos hant és véres rög felett
Már bontja zászlaját a kikelet,
Végig cikáz
A termő, zengő márciusi láz.

Folyó megárad, megborzong a rét,
Ezer követ száll, ujjong szertesét,
Vigan cikáz
A nyiló, bizó márciusi láz.

Ó templomok tornyán a csókja ég
Vén bőrtönök odvára tűz a fény,
Büszkén cikáz
A boldog, bátor márciusi láz.

A vér és könny termékeny földje már
Új csókra és új ölelésre vár:
Végigcikáz
A lelkeken a márciusi láz!

A Munka, 1921. márc. 20.

HISZEK

Az új hit papja, énekelek én,
Jertek, szegények, itt van a remény.

E koldus földön, vér és könny között
Gazdag hitünkkel várjuk a jövőt.

A rongyaink zászlója fölragyog
Rátűznek vigan felkelő napok.

A nyomorunk zsoltára messze zeng
Ma még panasz, de holnap győzelem!

Az új hit papja, várom az Urat:
Jőjj el, világot bíró Öntudat!

A Munka, 1921 ápr.17.

Süle közlön 1952. ápr. 10.
St. újság

A MUNKÁSNAK

Szelíd szonettek szende tejüvegén keresztül
Meglátod-e ó testvér, feléd nyújtott kezem,
Ha ünnepnapomon rímek csellója csendül
Tudod-e, hogy milyen dal ütemét keresem?

Tudod-e, hogy e selymek, ezüstök, mind e pompa,
Mind csak művészkezekkel emelt ravatalok,
Mind sorsomat takarja, mind sorsunkat zokogja
S egy elveszett éden, mely betűin ragyog.

Éden, amelynek én is, te is, búsán faragva
Vagy vígan fűtörészve, polgárai vagyunk,
De irigy istenek és hódítók haragja
Kizárt belőle minket... Míg fölpirkad napunk.

Szelíd szonettek szende tejüvegén keresztül
Egy új éden kinyitló, távol kertjét lesem
S ha jobbam, mely feléd nyúl, meglátod e rímektől
Testvér, e tájon még ma együtt leszel velem!

A Munka, 1921 május 1.

BAROSS GÁBOR EMLÉKEZETE

Ma szellemet idézek és a múltban
Keresek hőst, aki jövőt jelent,
Sivár időnk gyásztól elborultán
Idézem őt, a munkától nemest.
A munka hőset fogom énekelni,
Ki terveket, célt és reményt adott,
Aki tudott akarni, tenni, merni:
A dolgozó és alkotó Baross!

Engem nem szédít a kevély magasság,
Hová halandót jószerencse tesz,
A vagyon és rang nem érinti lantját
A költőnek, ki jobb jövőt keres,
De bármi polcon a valódi érdem
Méltó dalomra, mely igaz, szabad,
Barossban én most a férfit dicsérem,
Ki nagyra tört és mindig jót akart.

Baross: e név gránitból és acélból
Úgy döbben most elém: élő szobor,
Kéhez az olcsó jelszóktól alélt kor,
Mint orvosához, elzarándokol.
Baross: e név ma azt jelenti: munka,
Kítartó, lázas, lelkes és erős,
Nézd, magyarom, bár sorsa porba sujtja,
Haláláig hogy dolgozott e hős!

A haladás zenéje benne zengett
És kattogott, mint vasuton a sín,
Ha a vonat robog és a menetrend:
Előre mindig: új kor utain!
Munkás magyar volt, aki telve lázzal,
Józan maradt, mert tudta, mit akart
S míg füstbe ment terv lett sokaknak álma,
Ő fölszántotta a magyar talajt.

Igaz, hogy élte csonka, mint ez ország,
Mely romjain most kezd új életet,
De rajtunk áll és ez nagy szent adósság,
Hogy befejezzük, ami ránk mered!
Ó mennyi munka vár még, mennyi rom van,
Költő, tudós, kalmár és iparos,
Hány kézre, észre van szükség e' honban,
Hány férjira, ki méltó rád Baross!

Szent lázad égjen mindnyájunk erében,
Tört álmodat valóra váltani,
Hogy fölépüljön gyászban, ködben, éjben
Egy boldog ország itt, a holnap!
A munka és tudás pillére tartsa,
Alapja a megértő szeretet
És akkor a jövő munkás magyarja
Vigabban áldoz majd Baross neked!

Szeged, 1921 máj. 8.

A Munka, 1921. máj. 10.

ADYRA GONDOLOK*

Negyvennégy éves volnál. Szomorú,
Fáradt szemekkel néznél a világha,
Szobád falán sok fornyadt koszorú,
És a szívedben álmok hervadása.

Azt mondanád: nem ezt reméltem én,
Karcosú kezed nagy homlokodra tennéd
És melegednél szivarod tűzén,
Mely hamvad, mint az öröm és az emlék.

Bús férji volnál, keserű magyar
És a halált idéznéd minden este,
Most a szívedből érző rózsza hajt
És sírodon legszebb a naplemente.

A Munka, 1921. máj. 15.

AZ ÉLET SZONETTJE

... És minden alkony opátosan éled
És minden hajnal szókén rámkacag
És mindig forrnak vágyak és nyarak,
Be csodás vagy, csókók szülötte, élet!

És mindig küldesz új bánatokat
És új reményt is, ami dalra méltó
És szemeket, amelyek, mint a mély tó
Balsamot adnak nékem s titkokat.

És nem járadok el téged szeretni
S téged gyűlölni, lázas csoda, élet,
Naponta vággyal járulok elébed.

* A versnek egy korai változata az *Új Idők* 1914. április 19-i sz.-ban jelent meg *Egy halott költőnek* címmel. Ezt a változatot közli Páku Imre az *Összegyűjtött versekben* (II. 101. 1.). Nem tudjuk, kihez szól e korai variáns.

S bár mindig közelebb a szürke semmi,
Te egyre szépülsz, mélyülsz s én szegény,
Ugy érzem, gazdag voltam benned én.

A Munka, 1921. máj. 29.

KÖZÉPKOR

A vár urnője sólymát nézi-hosszan,
Szegény vadorzó reszket a tilosban.

A vén toronyból kong a bús harangszó,
A vén barát kezében cseng a kancsó.

A jó vitézek indulnak keletre,
Fölperzsell házra tűz a naplemente.

A pince mélyén óborok hevernek,
A börtön éjén gubbaszt száz eretnek.

Tavaszi szél kel lágyan, mint az álom
És jobbágyokat himbál a faágon.

A Munka, 1921. jun. 19.

KRISZTUS A VARGÁVAL

Mikor számárnak hátán a szent városba tartott,
— Az üzletek bezárva, virágosak a parkok —
Ott állt Ahasvér varga a nép első sorába
És tele tüdejéből rikoltozott: Hozsánna!

Mikor vörös gunyában a nép elé vezették,
— A virgácsok biborral borították a testét —
Ahasvér varga ott állt és mint a bűsz szelindek
A csócselékkal együtt ordított: Feszítsd meg!

Mikor a föld megingott, az ég kárpitja megnyílt,
A százados megbánta az Ember Fia vesztit,
Ahasvér varga ott állt — sápadt a Nap, a Hold —
És mellét verve bögte: Ez Isten Fia volt!

Mikor, nagynéha, árván, e rossz világba téved
Valaki, aki bátor, igaz, jó és az élet
Hozsannával, kereszttel és pardonnal fogadja,
Butaság, mindig ott vagy, mint Krisztussal a varga.

Népszava, 1923. márc. 25.

KRUDY GYULÁNAK*

Gordonkahangján sirvavigadásnak
Mesélve nekünk igaz magyar mesét,
Hogy megszépül szavadra mind a bánat
S tündéri távlat lesz a messzeség.

Mágus szemekkel múltból felidézéd
Az elporlott vig gavallérokat
És mosolyognak újra régi szépek,
Kiket már csöndes, vén őskert fogad.

* Szeged, 1925. Péter Pálkor. Ezt a verset a Délmagyarország vacsoráján olvasta fel a költő.

A te szavadra, édes bús szavadra
Sirjából támad a vörös apát
És fölharsog holt magyarok haragja
És újra zúg az ősi szittyá vád.

Te simogatod hangod bársonyával
Megint életre Zoltánkát szegényt
És Juliát, selyemben és topánban
S magyar múltunk sok bús kísértetét.

Mesélj, mesélj, durúszolj és dörömbölj,
Magyar szemöldökfánál magasabb,
Mesédre hadd csittuljon és örüljön
A magyar árva, aki csonka, rab.

Gordonkahangján siryavígadásnak
Csak mondj tovább igaz magyar mesét
Így vége lesz tán majd az éjszakának
S hajnalra pirkad majd e szürkesség!

Délmagyarország, 1925. júl. 1.

RÁDIÓ

Csönd és magány révében hallgatom
Miket susog a hírek rádiója,
Szellő akágra nyílik ablakom,
Az utcán egy talicska megy kocogva,
Az asztalon virág és könyv terem
És néha dal. A messze végtelen
Tenger bűg így az álmatag csigában.
Künn a veszély most harsog. Szörnyű áram
Kereng a földön, mely reng és vajúdik.

Az ember vivja véres háborúit
S a ködön át a jövőndöbe törtet
S míg a világ omló kapui döngnek —
Csönd és magány révében hallgatom,
Miket susog az alkony, a falomb,
Mint szökevény harcos, akit hiába
Szólongat századának trombitája.

Makó.

Délmagyarország, 1927. jan. 6.

SZENT SZEGÉNYSÉG

Ugy hordom a szegénység gubáját,
Mint valami dús királyi palástot,
Nyugalmas és hatalmas büszkeséggel,
Mint aki titkos, új kincsekkel áldott.

A kurta kocsmák söntését az éjben
Úgy megeritem hittel és malaszttal
És mámoros jószágom italától
Magas jókedvre derül minden asztal.

*A koldusoknak pazar kézzel osztok
Vigasztalást és áldást nyakrafőre,
Hogy szentmise lesz a boros felejtés,
Hogy az úr vére lesz a könnyű lőre.*

Kézirat, 1928. szept. 22.

TÖREDÉKEK

Az alábbi töredékeket Juhász Gyula 1929-ben írta a budapesti szanatóriumban. Ott használt noteszében maradtak fenn.

PHILOKLETES LEMNOS SZIGETÉN

*Ott hagyta őt a nép és a dicsőség
A teméktelen tenger közepén
Sok, boldog és vig lakoma hősét.*

PHILOKLETESKÉNT LEMNOS SZIGETÉN

*Magányosan elvérzem lassan én
Még néznek rám az örök csillagok,
Szemem sötétje még ragyog
A csönd és bánat tengerén
Vitorla egy se leng felém
S hiába sirok égre fel,
A teméktelen hab felel.*

AZ ÉG IVÉN...

I.

*Az ég ivén halvány ragyogással
Szivárvány kél az eső nyomán,
Még birkózva a fekete gyásszal,
Mint győzelmi zászló.*

*Az ég ivén halványan földereng
A szép szivárvány és az emberek
Közönnyel nézik a remény jelét.*

II.

*A szomszéd ablakból időnkint
Szívembe zsong egy drága zaj,
Derűs, meleg madárcsicsergés:
Gyermek kacaj!*

*Mintha egy boldogabb világból
Üzenné valaki nekem,
Hogy van öröm, ifju, áldott
Felhőtelen!*